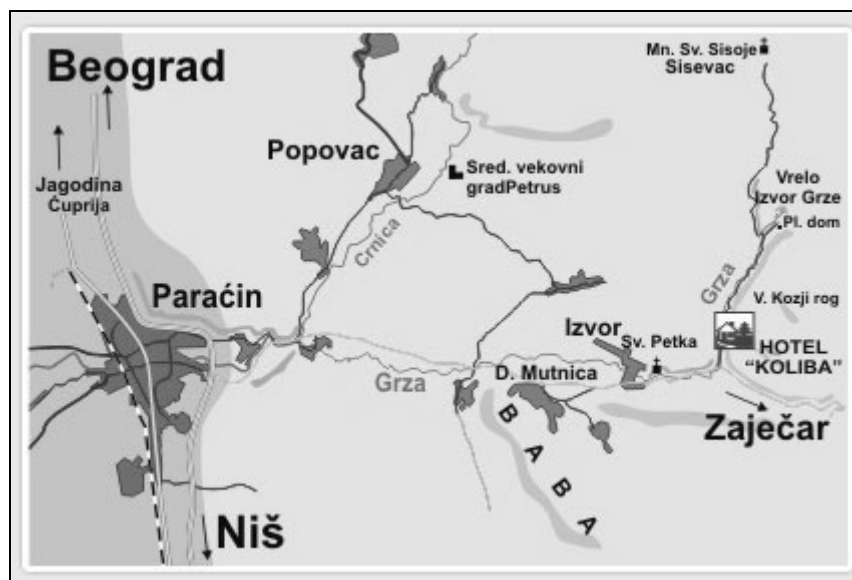

ГРЗА - НА ПУТУ РИЗНИЦЕ СКРИВЕНОГ БЛАГА

Источно од Параћина у његовој близини, на одвајању од пута Параћин – Зајечар налази се излетиште Грза. Од Параћина и путног правца Е – 75 који се налазе на Коридору X Грза је удаљена 19 km.

Географски и саобраћајни положај Грзе

На изласку из Параћина саобраћајница пролази узводним токовима Црнице и Грзе. Извориште реке Црнице је на Кучајским планинама из јаких крашких врела код Сисевца. У свом горњем току Црница је усекла Забрешку клисуру (дужине 8 km), а код села Давидовац прима своју главну притоку Грзу у коју се улива Честобродица. Црница је у пределу брда Главница усекла долину која представља домну епигенију.

Она је вршила усецање својим током прво у меким седиментима који се налазе у повлатном слоју, а након таквог просецања, наставља да се усеца у подински слој од отпорних стена. Због велике отпорности стена у подини према ерозији, усецање је било успорено. У исто време врши се снажна ерозија меких седимената у непосредној околини. Читав процес има за последицу неравномеран однос спирања и денудације меких седимената у односу на усецање клисуре у отпорним стенама. Деловањем селективне ерозије топографска површина у меком земљишту постаје нижа од висина горњих ивица долине усечене у отпорним стенама. Горње ивице које су више од суседног околног земљишта, основна су морфолошка карактеристика епигенија. Црница (29 km) улива се у Велику Мораву западно од Параћина.

Манастир Лешје

Напуштајући Велико Поморавље магистралним путним правцем према Грзи и карпатском делу Србије, на око 10 km од Параћина наилази се на Манастир Лешје са манастирском црквом Покрова Пресвете Богородице. Манастирски комплекс се налази на северозападној страни планине Баба (656 m). Манастир Лешје је у

другој половини XIV века био значајан духовни и културни центар о чему постоје јасна сведочанства. Археолошка истраживања су потврдила да су трагови живота на овом локалитету постојали још од XII века. Темеље Богородичине цркве откопао је према једном чудесном виђењу, 1923. године сељак Живан Марковић из Лешја, који подиже црквицу врло скромних димензија. Са обновом манастира и духовног живота у њему започело се у августу 2004. године. С благословом епископа браничевског др Игњатија (Мидића) управу је преузео јеромонах Јован Раванички. С терасе испред западног улаза пружа се импресиван поглед на Велико Поморавље, Шумадију и масив Кучајских планина.

Манастир Св. Петка

У селу Извору 16 km удаљеном од Параћина на поменутој магистралу налази се Манастир Света Петка. Постоји веровање да је манастир из XIII века, а да је најранији ктитор крљ Милутин 1285. године, а по другој претпоставци ктитор цркве је Стефан Мусић, сестрић Кнеза Лазара (1398. године). Кнегиња Милица из Видина

доноси мошти преподобне св. Петке Параскеве у манастир у селу Извору. Претпоставља се да је гроб св. Петке био у малој цркви, јер нема олтара. У манастирској ризници сачуван је значајан број старих богослужених књига, као што је оковано јеванђеље из Москве. Данашњи изглед црква је добила у великој мери у првој половини XVIII века када су изведени значајни радови. На звонику цркве је звоно из 1833. године које је цркви поклонила Кнегиња Љубица.

Планина Кучај (1.284 m) која доминира рељефом овог краја припада Карпатско-балканским планинама. Пространи Кучај рашчланиле су бројне реке, које се зракасто разилазе од његовог средишта изградивши у кречњаку живописне кањонске долине, између којих се налазе висоравни и планински врхови обрасли шумом и богати крупном дивљачи. Простор планине Кучај пружа се дужином 35 km и ширином 30 km.

У горњем току реке Грза (у Кучају), на 400 m надморске висине, уређено је излетиште са викенд насељем. У непосредној близини налази се доње језеро, а у изворишном делу Грзе је горње језеро. Река је богата поточном и калифорнијском пастрмком.

Доње језеро

На улазу у викенд насеље у природни амбијент се оригинално уклапа хотел „Колиба”, најзначајнији туристички објекат на Грзи. Хотел Колиба располаже са преко 100 лежајева у двокреветним, трокреветним и вишекреветним собама (све собе су са ТWC), као и 33 апартмана опремљених по европским стандардима хотелијерства. Хотел има ресторан капацитета 700 места, аперитив салу, кафе-бар са камином, салон забаве и друге садржаје. Такође, постоје изванредни услови за извођење рекреативне наставе и школе у природи, затим одржавање разних стручних скупова или припреме спортских екипа. У склопу хотела је учионица опремљена потребним наставним средствима. Комплекс садржи велики травнати терен, терене за кошарку, мали фудбал, одбојку и отворени базен који је у реконструкцији. У непосредној близини хотела је дечји забавни парк. Свакако да услуга и гостопримство запослених у хотелу представљају највећу вредност овог објекта и остављају упечатљив утисак на госте.

Хотел Колиба

Грза представља омиљено излетиште становништва овог краја. Ово излетиште пружа изванредне услове за лов и риболов, а такође и за одмор и рекреацију.

Близина природних туристичких вредности у које спадају Ресавска пећина, река Ресава, водопад Велики бук, планина Ртањ и антропогених туристичких вредности као што су манастири Лешје и св. Петке, Раваница, Манасија и Сисојевац и даље на исток археолошки локалитет FELIX ROMULIANA указују на значајне перспективе развоја Грзе. Развој туризма на Грзи треба посматрати у оквиру Стратегије развоја туризма Републике Србије и планова на локалном нивоу које реализује општина Параћин. Потенцијали за развој туризма којима располаже Грза и околина су од изузетног значаја.

Саша Микић